

Що таке кредитна спілка?

Кредитна спілка - це неприбуткова фінансова установа, що діє на кооперативних засадах з метою соціального захисту своїх членів шляхом здійснення взаємкредитування за рахунок їх акумульованих заощаджень.

Неприбутковість кредитної спілки полягає в тому, що вся її діяльність спрямована не на отримання прибутку, а на надання кредитних та ощадних послуг своїм членам. Кредитна спілка - це форма самоорганізації людей, які, об'єднавшись власними силами, створюють для самих себе можливість задоволення своїх потреб у фінансовій сфері. Кредитна спілка - це самоврядна демократична організація, в якій члени і лише члени визначають види послуг, які нею надаються, та встановлюють умови їх надання. Як свідчить міжнародна практика та власна історія України, кредитні спілки завжди виникали там і тоді, коли людям були необхідні певні фінансові послуги, але або їх не надавала жодна фінансова інституція в силу непривабливості даного сектору фінансового ринку з точки зору можливості отримання прибутку (комерційні банки в Україні сьогодні), або ж такі послуги пропонувалися на не вигідних, часто грабіжницьких умовах, користуючись монополією та неможливістю іншим чином задовольнити свої потреби в дрібному кредитуванні широким верствам населення (ломбарди в Україні сьогодні). Іншими словами, кредитні спілки - це фінансовий механізм, завдяки якому люди шляхом кооперування своїх зусиль, ідей та коштів можуть отримати необхідні послуги значно дешевше, ніж в тому випадку, коли кожний з них намагався би діяти самостійно. Зокрема, кредитні спілки визначаються наступними ознаками:

1. Кредитна спілка завжди створюється і діє на базі певної монолітної спільноти людей, які об'єднані відповідно до їх інтересів, спільної діяльності або компактного місця проживання. Така спільнота виступає в якості поля членства для своєї кредитної спілки. В Україні полями членства для кредитних спілок можуть бути трудові колективи, громадські організації, професійні спілки, церковні приходи та територіальні громади. Ця ознака відрізняє кредитні спілки від будь-яких суб'єктів підприємницької діяльності, які засновує довільна група осіб, об'єднаних з метою отримання прибутку в процесі господарського обороту вкладених інвестицій.

2. Кредитні спілки надають послуги лише своїм членам. Таким чином, на відміну від суб'єктів підприємницької діяльності в кредитній спілці члени одночасно виступають в якості власників та клієнтів. Очевидно, що членам-власникам немає сенсу "заробляти" прибуток на собі ж як членах-клієнтах, а єдиним завданням спілки є забезпечення найдешевших послуг членам за рахунок акумульованих ними ж фінансових ресурсів.

3. В кредитній спілці немає засновників та статутного фонду з точки зору традиційного трактування цих понять щодо суб'єктів підприємницької діяльності. Будь-який член, незалежно від моменту його вступу в спілку, має ті самі управлінські і майнові права, що і перші 50 засновників. Кредитна спілка є відкритою організацією, в якій гарантується вільний вступ і вихід із членів спілки.

4. Кожний член спілки, незалежно від розміру його вкладів, має право 1 голосу в питаннях управління кредитною спілкою. Отже, кредитна спілка як добровільне об'єднання громадян не може контролюватися обмеженою кількістю людей, що є запорукою захисту інтересів всіх без виключення членів та побудови роботи спілки на засадах довір'я та взаємодопомоги.

5. Управління кредитною спілкою здійснюється відповідно до принципів демократичного самоуправління. Найвищим органом управління спілкою є Загальні збори членів, які скликаються принаймні 1 раз на рік. Збори обирають з числа членів три статутних органи, що діють в період між Зборами, а саме: Правління (оперативне управління поточною діяльністю, формування портфелю послуг та процентної політики), Кредитний комітет (реалізація кредитної політики щодо надання та супроводження позичок членам спілки) та Наглядний комітет (нагляд за діяльністю органів управління спілкою). Всі ці органи працюють на громадських засадах. У випадку необхідності за рішенням Правління спілки може створюватися платна Виконавча дирекція.

6. Кредитна спілка не займається жодною іншою господарською діяльністю крім надання кредитних і ощадних послуг своїм членам. Ця ознака зумовлена тим, що діяльність кредитної спілки як організації, яка не має на меті отримання прибутку, спрямована власне на надання конкретних послуг, що і визначає її вузьку спеціалізацію щодо можливих напрямів використання акумульованих за рахунок заощаджень членів фінансових ресурсів.

7. Кредитна спілка створюється і діє в першу чергу для забезпечення можливості членам отримати кредит на сприятливих для них умовах. Відсотки, отримані спілкою за кредитами, складають її дохід, який надалі направляється на формування фондів та нарахування відсотків на вклади членів.